

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Salgó Rózsa*

Cím: *Harminc esztendőből három a villamoson?*

Tárgy

385.83

Hely

Idő

1958.

Személy

szám

Népszava

1958. XII. 17

A lakóhely és a munkahely távolságának csökkentéséért

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A minap, a pesterzsébeti villamoson valaki egy apró, távoli utcácska felől érdeklődött. Idős asszony magyarázta meg, merre induljon. — Harminc éve járok ezen a vonalon — tette hozzá végül —, még a sinek zökkenőit is ismerem egészen az Angyalföldi Gyapjúmosóig.

Ez a távolság hevenyészett számítás szerint is reggel és este másfél-másfél órás utazást jelent. *Harminc esztendőből legalább három évet töltött villamoson.*

Sok ezer ember utazik naponta a város egyik végéből a másikba. Az Angyalföldre, Újpestre induló járatok Visegrádi utcai végállomásán úgy tűnik a csúcsforgalmi időkben, mint-ha a város kiözönlene a XIII. kerületbe és kiszorítaná az őslakókat, akik ezrével hőmpölyögnek befelé. Még az albertfalvai gyárakba is járnak Újpest határából, s a Ganz Darugyár személyzeti osztályán fél óra alatt egész listát állítottak össze soroksáriakról, Erzsébet-Pacsirta telepiekről, lőrinciek-ről. Gyermekes anya is akadt köztük, aki a zsúfolt autóbuszon hordja kicsinyét a gyári óvodába.

Látszólag rejtéllyel állunk szemben: mire jó ez az ide-oda hullámvész? Mi okozza? Hiszen Budapesten csaknem mindenütt van munkaalkalom.

Feltettük a kérdést — sokféle választ kaptunk rá. Dolgozik Csepelen egy idős adminisztrátor: 30 éve jár ide Kispestről. Annak idején nem kapott közelebb munkát. Most már megszokta Csepelt. Csukott szemmel is tájékozódik

munkakörében. Rosszabbul esne új munkahelyre kerülni, mint utazni. Ez az egyik típus.

100 kilométeren innen...

De beszéltünk Csepelen olyan munkással is, aki szívesen menne át a lakóhelyétől két percre eső Vörös Csillag Traktorgyárba, még ha százszor is nehéz megszokni egy új környezetet. Öreg és fáradt már a hosszú utazáshoz.

Csak hogy a gyár nem engedte el, mert szüksége van minden jó szakmunkásra, ellenzi a munkásvándorlást és csak olyanokat köteles hozzájárulással elengedni, akik 100 kilométernél távolabb laknak. Utánanéztünk annak is, milyen módszerrel közvetítenek

a tanács munkaerőirányító kirendeltségei. Hallottunk ugyan is egy gépirónőről, akit a Te-

leki téri kirendeltség Rákoskeresztúrról az angyalföldi Darugyárba helyezett el.

Kihasztnátlan lehetőség

Kilenc budapesti munkaközvetítő iroda küldi a jelentkezőket a gyárakba. Ha egy üzemnek hirtelenében nagy számú szakmunkásra van szüksége — tájékoztattak bennünket a fővárosi tanács munkaerőgazdálkodási osztályán — először a közvetlen környéken keresnek számára munkaerőt. Előfordul, hogy hamarjában nincs elég jelentkező, s továbbítják az igényt a környező irodákhoz. Ezután már az összes kirendeltséget mozgósítják. Néhány éve az üzemeket fontosságuk szerint rangsorolták. Megtörtént, hogy a jelentkező dolgozó lakóhelyéhez közel eső üzemek is kerestek munkaerőt, de egy távoli üzem előbb állt a fontossági sorrendben és a munkát-keresőt oda közvetítették.

Egyes adminisztratív munkakörök viszont olyan keresettek, hogy egy-egy nagy gyár, mint a Ganz Daru is, az igazságosság kedvéért más-más kirendeltségtől kéri minden gépirónőjét, hogy ne csak az angyalföldieknek jusson a

jó alkalomból.

A fővárosi tanács a hatáskörébe tartozó kereskedelmi irodák számára hozott egy olyan határozatot, amely kötelezi őket, hogy *dolgozóikat — kérésükre — lakóhelyükhöz legközelebb eső munkahelyen helyezték el. Ennek ellenére ma is sok kereskedelmi dolgozó jár távoli munkahelyekre.* Vajon megváltoztathatatlane, hogy sok ezer ember hetenként a pihenő órák százazreit veszíti el, mert távol lakik munkahelyétől?!

Egyik oldalon az ipar sok évtizedes stabil munkásgárdája, munkaviszonyok tízezrei, amelyek megbontása rendkívül bonyolult feladatok elé állítaná a népgazdaságot, másik oldalon: a napi két-három órát utazók energiavesztése.

Igaz, voltak már a munkás-ságnak súlyosabb gondjai is.

— Ilyesmin törni a fejünket... Hát ez is csak ma lehetséges. Húsz éve még örültem, ha egyáltalán munkát kaptam — mondta egy öreg csepeli esztergályos.

Szemponatok, elképzelések

Értesülésünk szerint a Munkaügyi Minisztérium alapos felmérést tervez. Máról holnapra azonban senki sem tehet csodát, nem hozhat változást.

Talán segítene valamit e közös nagy gondunk enyhítésében, ha a szociális követelmények figyelembevételével, hozzájárulással elengednék a messziről bejáró idős munkásokat, vagy gyermekes anyákat üzemekből is, ha azok találnak maguknak közelebbi munkahelyet — és hasonló munkakörű dolgozó akadna a gyár számára. Ebben sokat segíthetnének a munkaközvetítő irodák.

Olyan területeken pedig, mint például a KÖZÉRT — minden fennakadás nélkül ki lehetne cserélni az eladókat, pénztárosokat, üzletvezetőket. Itt valóban nem indokolt, hogy Kispestről Rákospalotára, Rákospalotáról Kispestre járjanak dolgozni, hiszen azonosak a körülmények és az adottságok.

Az öreg csepeli esztergályos szavai ötlenek eszünkbe: »Ilyesmin törni a fejünket... hát ez is csak ma lehetséges.« Igen, s jó, hogy már itt tartunk. Bár az sem megvetendő, amit eddig elértünk: *nagy dollog az is, hogy a 100 kilométer-nél távolabb lakók közelebbi munkahelyet választhatnak — tovább szeretnénk javítani a helyzetet.*

A szakemberek sokaságának kell majd fáradoznia azon, hogy ezt a bonyolult, szerteágazó problémát a lehető legkörültekintőbben oldják meg. A fővárosi tanács közlekedési igazgatósága az utasszámlálások adatainak csak hónapokig tartó feldolgozása után mutatja ki hitelesen a legnagyobb hullámvészok irányát. Közlekedési, munkaügyi, ipari és egyéni szemponatok tömegére kell itt figyelemmel lenni. Az alapos, átgondolt vizsgálat minden bizonytalanságot meghozza majd az első kezdeti eredményeket.

Salgó Rózsa